

**Nesudėtingas
krovimas**

**Pervežimas
Žalos išvengimas**

**Instrukcijos
vairuotojui**

Instrukcijos vairuotojui, susijusios su lengvųjų ir krovinių automobilių iki 4 t (toliau – automobiliai) pervežimu specialiaisiais automobilvežiais

1. Bendrieji nurodymai

1.1. Pats svarbiausias reikalavimas, keliamas su automobilių pervežimu susijusiems įgaliotiesiems asmenims ir įmonėms, yra užtikrinti gabenamo automobilio saugumą.

1.2. Šios direktyvos yra saugaus ir kokybiškai nepriekaištingo automobilių krovimo ir transportavimo pagrindas.

1.3. Teisinės normos ir atskirų šakinių bendrijų instrukcijos bei atsakomybę reglamentuojantys potvarkiai lieka galioti. Tai galioja ir krovinių tvirtinimo taisyklėms pagal VDI 2700 direktyvos 8.1 p.

2. Pagrindinės taisyklės automobilius prižiūrinčiam personalui ir krovikams

2.1. Automobilius prižiūrintis personalas ir krovikai **privalo:**

- **būti susipažinę** su šios brošiūros direktyvomis ir kraunamo automobilio techninės priežiūros instrukcija;
- **turėti** galiojančią pervežimo automobilių vairuotojo pažymėjimą;
- prieš įlipant į automobilį būtina nusimauti darbinės pirštines;
- dėvėti švarius drabužius, kurie skirti darbui su automobiliais ir kurie atitinka saugos reikalavimus.

Jiems priskiriami:

Negali būti jokių neapsaugotų metalinių užtrauktukų, sagų ar diržo sagčių. Prie diržų draudžiama nešiotis raktų ryšulius, butelių atidarytuvus ir pan.

Visi darbuotojai dėvi viršutinius drabužius ilgomis rankovėmis.

Visiems darbuotojams draudžiama nešioti laikrodžius, žiedus ar kitokius rankų ir riešų papuošalus. Visi darbuotojai avi uždara avalynę be metalinių sagčių.

Visi darbuotojai dėvi ilgas kelnes. Draudžiama dėvėti šortus.

Automobiliuose draudžiama rūkyti, gerti ir valgyti.

Draudžiama įjungti darbui nereikalingus prietaisus (pvz., radijo imtuvą, navigacinę sistemą ir pan.).

2.2. Kraunant būtina išjungti automobilvežio variklį; tai netaikoma atliekant hidraulikos darbus.

3. Automobilvežio būklė

3.1. Pervežimo automobilis turi būti taip įrengtas ir būti tokios būklės, kad nekiltų jokia pažeidimų rizika pervežamiems automobiliams.

3.2. Privaloma laikytis šių nurodymų:

- visi hidrauliniai įrenginiai turi būti sandarūs, o mechaniniai krovimo įtaisai – tinkamai veikti;
- krovimo ploto profilis ir užvažiavimo bėgiai turi pasižymėti geru sukibimu, tačiau negali būti aštriomis briaunomis;
- pervežimo automobiliuose nuo 2 m krovimo aukščio viršutinėje krovimo plokštumoje turi būti iš abiejų pusių sumontuotos apsaugos nuo kritimo iš aukščio;
- pervežimo automobilių šoniniai turėklai ir apsaugų nuo kritimo iš aukščio lynų pravėrimo angos ir atramos turi būti su amortizacinėmis tarpinėmis, kad dureles atidarant jos nebūtų apgadinamos;
- pervežimo automobilių įrangai priklauso ir dvi poros 50–100 cm ilgio uždedamų plokštelių;
- pervežimo automobiliuose turi būti pakankamai stabdymo mechanizmų ir įtempimo diržų su reguliatoriais, kurie reikalingi atitinkamam kroviniui **(teisingi veiksmai aprašyti 8 punkte).**

4. Pasiruošimas krovimui

- 4.1.** Kraunant ant krovimo paviršiaus negali būti jokių palaidų ir fiksavimo dalių **(pvz.: stabdymo mechanizmų, tvirtinimo diržų, įrankių ir pan.).**
- 4.2.** Kad nebūtų pažeisti priekiniai aptakai ir išmetimo sistema, užvažiavimo bėgių nuolydžio kampas negali būti didesnis nei 8°.
- 4.3.** Kiekvienam kraunamam automobiliui aukščių skirtumas ar tarpai tarp pervažų nustatomi individualiai.
- 4.4.** Kraunant ant viršutinės plokštumos tarp vilkiko ir priekabos būtina sudaryti tiesų ar lygų pervažiavimo plotą, kad kėbulo dugnas nebūtų pažeistas.
- 4.5. Kraunant priekabos su pneumatine pakaba turi būti pakankamai nuleistos, remiantis kėbulo gamintojo krovimo instrukcijomis.**
- 4.6.** Įdubimai uždengiami įdėklais, jeigu jie nenaudojami krovimo saugumo tikslams. Pervežimo metu automobilių išrikiavimo kampas negali būti didesnis nei 25°.

5. Automobilių perėmimas ir krovimas

- 5.1.** Perimant automobilius būtina patikrinti, ar nėra jokių pažeidimų ar defektinių dalių, remiantis atitinkamo automobilių gamintojo nurodymais.
- 5.2.** Įlipti ir išlipti į (iš) kraunamą (-o) automobilį (-io) galima tik pro vairuotojo dureles.
- 5.3.** Nustatytus trūkumus būtina užfiksuoti gamintojo specifiniame žalų fiksavimo dokumente, atskirais atvejais – pervežimo dokumente, kurį turi pasirašyti perdavimą atliekantis personalas.
- 5.4.** Pervežimo dokumente būtina pažymėti patikrinimo galimybių apribojimus.
- 5.5.** Būtina pareikšti pretenzijas dėl pažeidimų, kol automobiliai dar nepajudėjo. Vėlesni pranešimai nebus nagrinėjami.
- 5.6.** Būtina patikrinti automobilio **važiuoklės numerį** su nurodytuoju siuntimo dokumente.

5.7. Negali būti viršytas automobilio perėmimo vietoms **nustatytas didžiausias greitis.**

5.8. Būtina vengti ratų prasisukimo.

5.9. Automobiliais negalima pervežti asmenų.

5.10. Užvažiavus ant pervežimo automobilio, būtina laikytis pėsčiojo greičio.

Būtina laikytis šių minimalių atstumų (tačiau būtina laikytis automobilių specifinių atstumų):

Atstumas: 10 cm

Kelio prošvaisa: 5 cm

Stogo prošvaisa: 10 cm

Rikiavimo prošvaisa: 10 cm

} **Pagrindinė taisyklė**

6. Kaip nesugadinti katalizatoriaus

6.1. Būtina itin atidžiai laikytis automobilių gamintojo instrukcijų, skirtų **katalizatoriams.**

6.2. Užvesdami automobilius **su įpurškimo varikliais, nenuspauskite iki galo akceleratoriaus pedalo.**

6.3. Draudžiami darbo režimai, kurių metu į katalizatorių gali patekti nesudegusio ar iš dalies sudegusio kuro.

Tam priskiriami:

- variklių paleidimas patraukiant, pastumiant ar nuridenant nuo pervežimo automobilio (teisingi veiksmai aprašyti 10 punkte);
- tuščioji eiga;
- dažnas neįšilusio variklio įjungimas;
- itin ilgas starterio nuspaudimas ir automobilio užvedimas starteriu;
- uždegimo išjungimas važiavimo metu.

7. Specialūs nurodymai

7.1. Variklį būtina nedelsiant išjungti:

- pastebėjus uždegimo sutrikimų;
- kai variklis veikia netolygiai, įjungus neįšilusį variklį;
- kai gerokai sumažėjo variklio galia;
- pastebėjus neįprastų darbo sutrikimų, rodančių klaidą uždegimo sistemoje;

DĖMESIO! Prireikus profesionalios pagalbos, kreipkitės į atitinkamą gamyklą arba atitinkamos gamyklos garantinio remonto dirbtuves!

7.2. Automobilių **niekada** neišjunkite, kai po jais yra degių medžiagų: sausos žolės, sausų lapų ir degių skysčių, nes išjungus variklį išmetimo sistema dar kurį laiką skleidžia stiprų karštį.

7.3. Kad nesubraižytumėte langų ir užtikrintumėte nepriekaištingą matomumą į visas puses, sniegą ir leduką nuo jų valykite plastikiniais gremžtukais ar tirpdomaisiais purškikliais.

7.4. Negalima jėga bandyti nuimti užšalusių stiklų valytuvų šluotelių, taip pat negalima ir įjungti stiklo valytuvo variklio (ledą nuo šluotelių šalinkite tirpdomaisiais purškikliais).

7.5. Prieš automobilių pervežimą būtina įsitikinti, kad:

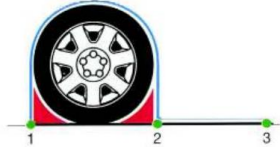
- langai, durys, stoglangiai, variklių gaubtai ir bagažinės dangtis uždaryti;
- galinti nuslysti apsauginė medžiaga yra tinkamoje padėtyje;
- valytuvai neutralioje padėtyje, o visi elektros prietaisai išjungti;
- visuose automobiliuose turi būti ne tik užtraukti rankiniai stabdžiai, bet ir įjungta pirma pavara arba rikiuojant į priekį – įjungta atbulinės eigos pavara;
- iš uždegimo spynelės būtina ištraukti uždegimo raktelius;
- automobiliai turi būti uždaryti, o rakteliai laikomi vairuotojo kabinoje.

8. Naujų automobilių tvirtinimas ant automobilvežio

8.1. Automobiliai paprastai turi **trijų taškų tvirtinimo diržus su diržų reguliatoriais**, automobiliai ant pervežimo automobilių tvirtinami su stabdymo mechanizmais.

8.2. Būtina atlikti tokius veiksmus:

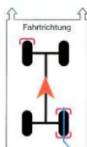
- pirmą kablį užkabinti važiuojamosios dalies elemente (paviršiuje su angomis) taip, kad saugos diržas būtų vertikalioje padėtyje;

- tada diržą permesti per padangą, stebėti, kad slydimo stabdys būtų tinkamoje padėtyje;
- antrą kablį lygiai taip pat užkabinti važiuojamosios dalies elemente (paviršiuje su angomis);
- trečią kablį iš šono pasukti į išorę, kad užkabintumėte už rato, ir užtvirtinkite diržą su reketo mechanizmu.

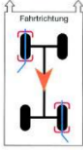
DĖMESIO! Prieš pervežimo automobiliui pradėdant važiuoti ir visos kelionės metu būtina stebėti, kad krovinys ir jo apsauginės priemonės būtų tinkamoje padėtyje.

8.3. Priekiu sustatytų automobilių tvirtinimas be nišos ar atramos

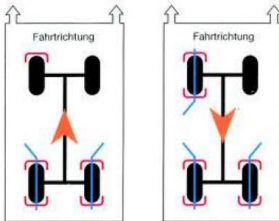
- stabdymo mechanizmas prieš ir už bet kurio galinio rato;
- papildoma šio galinio rato apsauga trijų taškų tvirtinimo diržu;
- įstrižai tam stabdymo mechanizmas prieš atitinkamą priekinį ratą.

8.4. Atbulai sustatytų automobilių tvirtinimas be nišos ar atramos

- stabdymo mechanizmas prieš ir už bet kurio galinio rato;
- įstrižai tam stabdymo mechanizmas prieš ir už atitinkamo priekinio rato;
- papildoma abiejų ratų apsauga trijų taškų tvirtinimo diržu.

8.5. Paskutinio automobilio papildoma apsauga be nišos ar atramos
 Paskutinio automobilio, kuris statomas už paskutinės priekabos ašies arba „Solo“ automobilių atveju, statomas už galinės ašies, galinės ašies ratai papildomai tvirtinami dviem stabdymo mechanizmais ir po vieną trijų taškų tvirtinimo diržu.

Važiavimo kryptis

8.6. Priekiu ir (arba) atbulai sustatytų automobilių bei paskutinio automobilio tvirtinimas atramoje ar nišoje

Automobiliai nišoje ar atramoje turi stovėti abiem vienos ašies arba abiejų ašių ratais. Toks statymo būdas pakeičia stabdymo mechanizmus. Visos kitos saugos priemonės atitinka 8.3 punkto reikalavimus.

8.7. Jeigu automobilio ant viršutinės krovimo plokštumos negalima pritvirtinti slydimo apsauga, tada:

a) arba reikia nuleisti krovimo platformą taip, kad tai atlikti galima būtų stovint nuo grindų;

arba

b) slydimo apsaugos viduje vienos ašies ratus iš abiejų pusių pritvirtinti dviem stabdymo mechanizmais ir vienu diržu.

8.8. Jeigu dėl techninių priežasčių negalima statyti stabdymo mechanizmo, tada blokuotą ratą papildomai būtina pritvirtinti diržu.

9. Automobilių iškrovimo taisyklės

Automobiliai iškraunami taip:

- atlaisvinamas trijų taškų tvirtinimo diržas;
- nuimamas stabdymo mechanizmas;
- įjungiamas variklis;
- nuleidžiamas rankinis stabdys.

DĖMESIO! Pirmiausia įjungiamas variklis, tada nuleidžiamas rankinis stabdys. Tik esant įjungtam varikliui, yra aktyvūs stabdžių pavaros stiprintuvas ir stiprinamasis vairo mechanizmas!

10. Automobilių paleidimas starterio stiprintuvo kabeliu

10.1. Pagalbinė akumuliatoriaus baterija turi būti **12 V!**

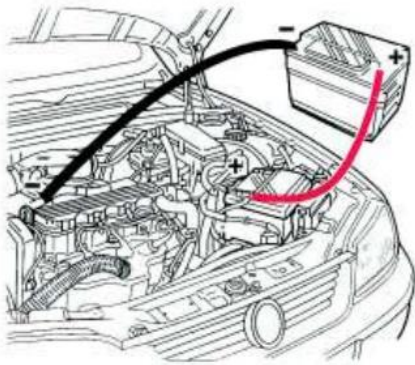
Lengviesiems automobiliams naudokite stambiausią starterio stiprintuvo kabelį (**25 mm²**) su izoliuotais polių gnybtais.

10.2. Kabelį visada junkite toliau aprašyta eilės tvarka:

1. Pirmą starterio paleidimo stiprintuvo kabelį (raudoną) prijunkite prie pagalbinės akumuliatoriaus baterijos „+“ polio, tada prie iškrautos baterijos „+“ polio.
2. Antrą starterio paleidimo stiprintuvo kabelį (juodą) prijunkite prie pagalbinės akumuliatoriaus baterijos „-“ polio, tada prie įjungiamo automobilio variklio korpuso (variklio blokas arba variklio pakabos sraigtinio sujungimo).

3. PALEIDIMAS

4. Kabelis nuimamas atvirkštine eilės tvarka.

10.3. **DĖMESIO!** Bet kokie kiti veiksmai gali:

- sužaloti asmenis;
- sugadinti bateriją;
- sugadinti abiejų automobilių elektros įrangą.

10.4. Svarbus nurodymas

Kai įjungtas uždegimas, visoje automobilių uždegimo sistemoje, taip pat konstrukcinėse dalyse ir kabelių ryšulyje gali susidaryti aukštoji įtampa.

DĖMESIO!!!

Nelieskite uždegimo sistemos su didesnę iškvos energija ir dalių, kuriose yra įtampos!

Prisilietimas prie dalių su įtampa kelia pavojų gyvybei.

Griežtai draudžiama bet koku būdu manipuluoti uždegimo sistema.

Vykstant darbui variklio kameroje, uždegimas visada turi būti išjungtas.

11. Automobilių gamintojo darbuotojai (įgaliotieji asmenys) turi teisę patikrinti pervežimo automobilius ir liepti, kad vairuotojas pataisytų nuo direktyvos reikalavimų nukrypstančias krovimo arba tvirtinimo apsaugas.

12. Pakrauti pervežimo automobiliai nakties metu, savaitgaliais ir švenčių dienomis, jei įmanoma, turėtų sustoti ekspedicinių įmonių aptvertoje ir

**apsaugotoje gamybinėje teritorijoje arba saugomose stovėjimo aikštelėse
(autoūkiuose).**

Automobilių pramonės sąjungos (VDA)
neįpareigojanti rekomendacija

Frankfurtas prie Maino
2010 m. kovo mėn. redakcija